

Stichting Zeeuwse Museumstichting

Geadviseerd subsidiebedrag: € 298.100

Gevraagd subsidiebedrag: € 298.100

Over de instelling

Stichting Zeeuwse Museumstichting (hierna: Zeeuws Museum), regionale musea, Middelburg

Het Zeeuws Museum in Middelburg is een museum dat het Zeeuwse culturele erfgoed verzamelt en bewaart. De collectie is divers en van (inter)nationaal belang. De verzameling is gecategoriseerd in historische en archeologische objecten, kunst en nijverheid, kunst, wandtapijten, mode en streekdracht en natuurhistorie. Vanuit de vestigingsplaats bedient het museum de hele provincie Zeeland. De missie van het Zeeuws Museum is om 'kunst en erfgoed in te zetten voor een veerkrachtige samenleving waarin eenieder ertoe doet'. Het Zeeuws Museum wordt door de gemeente Middelburg en de provincie Zeeland structureel gesubsidieerd.

Subsidieadvies

De aanvraag voldoet aan de eisen als bedoeld in artikel 3.29 van de Regeling op het specifiek cultuurbeleid.

De Raad voor Cultuur (hierna: raad) adviseert de Stichting Zeeuwse Museumstichting een subsidiebedrag toe te kennen van € 298.100.

Beoordeling

Artistieke/inhoudelijke kwaliteit van de kernactiviteiten

Het Zeeuws Museum heeft de BIS-bijdrage voor de subsidieperiode 2021 - 2024 ingezet om het project 'eenZM' door te ontwikkelen en te versterken. 'EenZM' is een onderzoeksproject, gericht op hoe kunst, cultuur en musea kunnen bijdragen aan de bestrijding van eenzaamheid in Zeeland. Participatie van Zeeuwen was hierin onontbeerlijk. De raad was nieuwsgierig naar het verloop van dit project. Het Zeeuws Museum keerde de blik naar buiten en het project, opgebouwd rondom de eigen collectie, hielp in zijn missie om kunst en cultuur een rol te geven in het sociale domein. Voor de uitwerking ervan werden museale methoden aangewend. De socratische gespreksmethode bijvoorbeeld bracht diepgaande gesprekken tussen participanten teweeg.

De raad vindt het degelijk en passend bij de eigen omgeving dat het Zeeuws Museum taboes rondom eenzaamheid heeft willen doorbreken en uit zijn

vertrouwen in de inhoudelijke kwaliteit van het project. Ook waardeert hij dat het Zeeuws Museum een geheel eigen koers voer.

In de subsidieperiode 2025 - 2028 wil het Zeeuws Museum eenzaamheid in Zeeland verder onderzoeken. Aanvullend op de tentoonstellingsprogrammering zal het samen met onder anderen kunstenaars, bewoners, omwonenden en artistiek-sociale gemeenschappen publieksprogramma's ontwikkelen. Deze zullen allemaal gericht zijn op het bestrijden van eenzaamheid en op het uit de taboesfeer halen van de fundamentele en structurele oorzaken ervan. De raad heeft sympathie voor de thematiek. Ook prijst hij het museum om de theoretische onderbouwing, gesterkt door de ideeën van econome en schrijfster Noreena Hertz.

De raad vindt dat de plannen veel potentie hebben en aansluiten bij het internationale discours over functies van het museum; de plannen werken de idee van het museum als *place of care* uit. Het museum beschrijft een aantal ideeën voor tentoonstellingen met hieraan gekoppelde mogelijke publieksprogramma's. De raad begrijpt dat voorbereiding en uitvoering van de tentoonstellingen in samenwerking met gemeenschappen moet plaatsvinden, waardoor ze nog niet geconcretiseerd kunnen worden. Hij juicht die aanpak toe. Bovendien, door de zorgvuldige, theoretische onderbouwing ervan, heeft de raad vertrouwen in deze cocreatieve aanpak. Hij vindt enkel dat deze aanpak niet voldoende is uitgewerkt. De plannen zijn niet concreet genoeg, waardoor het moeilijk is om de inhoudelijke kwaliteit ervan te beoordelen.

Wel is de raad enthousiast over de keuzes die het Zeeuws Museum maakt. Het museum zet in op het bieden van kwalitatieve ervaringen en gebruikt kunst en erfgoed als middel om het doel te bereiken. Volgens de raad past dit bij het profiel en missie van het museum. Ook vindt hij het verstandig dat het Zeeuws Museum wil voortbouwen op ervaringen die het in de huidige periode heeft opgedaan en is hij benieuwd welke leerpunten het daarin is tegengekomen.

Maatschappelijke betekenis

In de subsidieperiode 2021 - 2024 opereerde het Zeeuws Museum op het snijvlak van cultuur en welzijn. Eenzaamheid en zingeving onder Zeeuwen is een bestaand en bekend probleem, dat door de pandemie alleen maar werd verergerd. 'EenZM' ging over inclusie, respectvolle dialoog, empathie, oog voor een ander en over het als museum verantwoordelijkheid nemen om een maatschappelijke plicht te vervullen. De raad vindt het prijzenswaardig dat het Zeeuws Museum, na tien jaar ervaring op het gebied van sociale innovatie, zijn rol als erfgoedinstelling in het sociale domein verankerd heeft in de eigen missie. Binnen het domeinoverstijgende 'EenZM' werkte het museum samen met maatschappelijke partners, activistische kunstenaars, overheden en andere partijen binnen de

culturele sector. De raad is benieuwd in hoeverre deze samenwerkingen verduurzaamd zijn.

In de subsidieperiode 2025 - 2028 richt het Zeeuws Museum de blik opnieuw sterk naar buiten; het kijkt om zich heen en benadert verschillende gemeenschappen om mee op te trekken binnen de museale context. De raad waardeert het dat het museum ook 'minder zichtbare' gemeenschappen bij het museum weet te betrekken. Hij vindt het echter moeilijk te beoordelen in hoeverre duurzame samenwerkingsverbanden ontstaan of welke impact de programma's hebben, doordat de participatieve en cocreatieve elementen wel in theoretische, maar niet in praktische zin voldoende zijn uitgewerkt. De raad is benieuwd of hier gedurende de komende periode onderzoek naar wordt verricht.

De raad prijst de invalshoek die het Zeeuws Museum kiest. Op grond van het theoretisch kader van Noreena Hertz rekt het museum voor zijn publieksprogrammering de definitie van eenzaamheid op. Eenzaamheid is niet enkel gelegen in sociaal isolement, maar is ook sterk afhankelijk van veranderende sociale structuren. De raad waardeert dat het Zeeuws Museum heel duidelijk op actueel maatschappelijk onbehagen wil reflecteren en dit in gezamenlijkheid doet, middels zijn collectie, kunst, erfgoed en publieksprogramma's.

Het Zeeuws Museum beschrijft hoe het de Code Diversiteit & Inclusie wil toepassen en gaat hierbij uit van de situatie in de eigen omgeving. Door de samenwerking met uiteenlopende Zeeuwse partners krijgt de programmering een meerstemmig karakter. Het museum licht echter beperkt toe hoe het beleid in de periode 2025 - 2028 wordt vormgegeven om diversiteit onder personeel te bevorderen. Het gaat in de aanvraag niet in op de manier waarop diversiteit en inclusie een rol hebben in het wervingsproces, noch licht het toe wat het beleid is om diversiteit binnen de raad van toezicht te bewerkstelligen.

Het museum geeft voldoende toelichting op de naleving van de Fair Practice Code. Ook constateert de raad dat het genoeg ingaat op het realiseren van eerlijke beloning van het personeel. Opvallend vindt hij dat het museum wat betreft naleving van deze code vermeldt dat het ernaar streeft alleen partners als bondgenoot te zullen aanmerken indien zij de Fair Practice Code onderstrepen. Het museum maakt hiermee een duidelijk statement, passend bij de eigen missie. De raad betreurt het dat het museum beperkt ingaat op de sociale veiligheid op de werkvloer en een gezonde werkomgeving, hoewel het wel een onafhankelijke vertrouwenspersoon heeft aangewezen. De raad verwacht dat het museum het beleid rond sociale veiligheid op orde brengt. Het Zeeuws Museum is aansloten bij de cao Provincies.

Toegankelijkheid

In de subsidieperiode 2021 - 2024 bleek het bereiken van participanten niet eenvoudig. Mensen vertellen niet snel dat zij eenzaam zijn. Het museum realiseerde zich dat terdege. De raad vindt de manier waarop het museum hiermee is omgegaan prijzenswaardig. Het zocht persoonlijk contact, was zich bewust van de schaamte en schuldgevoelens en hield de groepsgrootte daarom bewust klein. Zo ontstond een veilige omgeving voor de deelnemers. De raad kan zich voorstellen dat het ingewikkeld was om participanten te werven. Hij ziet dat deelnemers een heel ander profiel hadden dan de gebruikelijke museumbezoeker en deze variëteit van bezoekers stemt hem enthousiast. Toch maakt hij zich gedurende deze subsidieperiode enigszins zorgen over het publieksbereik. De organisatie benadrukte dat het succes van het project voornamelijk in het proces zit. Volgens haar is het helingsproces dat deelnemers samen doormaakten het *arte útil*, en daar ligt de focus op, niet op de hoeveelheid deelnemers. Hoewel de raad begrijpt dat de impact van dit project moeilijk meetbaar is, heeft hij zich, gezien de aard van de BIS-subsidie, in de huidige periode genoodzaakt gevoeld het Zeeuws Museum te attenderen op de erg lage aantallen bezoekers die 'EenZM' bereikt.

In de subsidieperiode 2025 -2028 blijft het museum inzetten op samenwerking met verschillende Zeeuwse gemeenschappen, op publieksverbreding en op eenzaamheid. De raad heeft er geen twijfel over dat het museum drempels verlaagt voor verschillende groepen participanten en voor hen die ondervertegenwoordigd zijn in de bezoekerspopulatie. Hij ziet dat het museum gestaag werkt aan het vergroten van zijn toegankelijkheid en denkt dat de plannen voor de komende periode in potentie een aanzienlijk publieksbereik kunnen hebben. Hij hoopt echter dat het publieksbereik zal toenemen. Het Zeeuws Museum zet naar eigen zeggen 'de deuren wagenwijd open', maar de deuren openzetten betekent nog niet dat men binnenkomt. De raad mist een uitwerking van de manier waarop het museum potentieel publiek betreft en bereikt. Ook vindt hij het jammer dat de plannen geen reflectie bieden op geleerde lessen uit de subsidieperiode 2021 - 2024. Hij had graag kennis genomen van een in het verschiet liggend publieks-, impact- of doelgroepenonderzoek. Met het publieksbereik van de huidige periode in het achterhoofd, wil de raad het museum er nadrukkelijk op attent maken om in het jaarverslag van 2025 inzicht te bieden in en toelichting te geven op het publieksbereik in kwantitatieve zin.

Bedrijfsmatige gezondheid

Op basis van de kengetallen (liquiditeit, solvabiliteit en weerstandsvermogen) in de jaarrekening 2022 constateert de raad dat de instelling financieel gezond is.

Het Zeeuws Museum licht goed voldoende toe hoe het de principes van de Governance Code Cultuur toepast.

Geografische spreiding

De instelling is gevestigd in Middelburg. Binnen de categorie Regionale musea wordt een goede geografische spreiding gerealiseerd op basis van de betreffende bepaling in de regeling.